

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2009/10:54

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:54

Fredagen den 1 oktober

1 § Rättsliga och inrikes frågor

Justitieminister Beatrice Ask

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 3–4 juni 2010

Återrapport från informellt ministermöte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 14–16 juli 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 oktober 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar nämndens sammanträde öppnat.

Jag säger välkommen till vår nye medarbetare Henrik Paulander, ny föredragande från och med i dag. Sedan vill jag fråga nämnden om vi kan godkänna närvaro av den moderata handläggaren Kristina Hulting, tillika före detta assistent på EU-nämnden. Hon har alltså varit här förut, i en annan kapacitet. Vi har en överenskommelse mellan partierna om att man får ta med sig en handläggare per parti och år, och nu är det Kristinas tur, om nämnden godkänner detta, naturligtvis. Det låter som att svaret är ja.

Då går vi in på de rättsliga och inrikes frågorna och hälsar justitieminister Beatrice Ask med medarbetare välkomna. Vi börjar med en återrapport från mötet i rådet den 3–4 juni. Skriftlig rapport är utsänd.

Anf. 2 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru ordförande! Flera av de dagordningspunkter som togs upp vid RIF-rådet den 3–4 juni kommer att behandlas också nu i oktober. Jag återkommer därför om en liten stund till bland annat direktivet om en europeisk skyddsorder och Schengens informationssystem II.

I övrigt kan nämnas att rådet antog en europeisk pakt mot den olagliga narkotikahandeln, med fokus på kokain och heroin utifrån geografiska och temamässiga frågor.

Rådet godkände också ett mandat för kommissionen att inleda förhandlingar om att ansluta EU till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Sedan har det också varit ett informellt ministermöte, den 14–16 juli.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi stannar till vid junimötet, ifall det är någon som har några frågor om just den återrapporten.

Anf. 4 BÖRJE VESTLUND (s):

Det gäller frågan om äktenskapsskillnad. Det är så turligt att vi har en gemensam uppfattning, bland alla riksdagens nuvarande partier i alla fall, att vi inte vill ha någon sådan lagstiftning inom EU:s ram.

Om jag tolkar det här rätt gjorde regeringen inte något inlägg i det sammanhanget. Har man för avsikt att, så att säga, bara sitta tyst under den punkten, eller tänker man markera vad den svenska ståndpunkten är? Någon gång ibland kanske det kan vara bra att påminna om den i alla fall.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi återkommer till frågan på dagordningen också.

Anf. 6 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Ja, precis. Jag tycker att vi brukar försöka påpeka den svenska ståndpunkten. Och vi har möjligheter att delta i diskussionerna men inte möjligheter att delta i besluten kring det förstärkta samarbetet. Jag tror att det är oerhört viktigt att vi lyfter fram den frågan ofta, så det kommer vi att återkomma till.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi denna återrapport till handlingarna och går in på mötet den 14–16 juli.

Anf. 8 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Vid det informella ministermötet den 14–16 juli diskuterades arbetet med den europeiska interna säkerhetsstrategin. Man var överens om att genomföra strategin i EU senast 2014. Kommissionen har utlovat ett meddelande under hösten med förslag till konkreta åtgärder för genomförandet.

Mötet avslutades med att e-juridikportalen invigdes. Som ni kommer ihåg hade vi hoppats kunna göra det under det svenska ordförandeskapet. Det har dragit ut på tiden. Nu är det i varje fall äntligen gjort. Det handlar om att förbättra medborgarnas tillgång till rättsväsendet genom att utveckla användningen av informations- och kommunikationsteknik. Det är väldigt bra att man äntligen får detta på plats och kan jobba med detta.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi även den återrapporten till handlingarna. Vi går vidare till information och samråd inför mötet i rådet nästa vecka. Jag ska anmäla att statssekreteraren Magnus Graner så sent som i går informerade justitieutskottet om frågorna på rådets dagordning.

A-punktslistan ligger utanför, som vanligt nu för tiden. Det är för all del fyra justitieministerrelaterade A-punkter. Är det någon som vill ställa frågor om någon av dem får ni göra det nu. Jag finner inte så. Då går vi

till punkt 7, om förslag till direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn med mera.

Det är Coreper även nästa vecka, har jag fått uppgift om, det vill säga det här kan komma att förändras. Men här förväntas en riktlinjedebatt och eventuellt en politisk överenskommelse. Vi får väl höra, lite beroende på innehållet i det justitieministern säger om det här, hur skarp denna punkt är för vår del. Men det är en diskussion, antar jag.

Senast frågan var uppe i nämnden var den 27 november förra året, då i form av en lägesrapport. Därtill har justitieutskottet haft överläggningar den 4 maj i år i frågan, då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 10 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru ordförande! Låt mig först bara säga att jag tror att vi har en komplett dagordning för mötet, men det kan som vanligt hända någonting i Coreper. I så fall får vi återkomma till nämnden.

Kommissionen presenterade i april 2009 ett förslag till rambeslut om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn med mera, vilket skulle ersätta ett rambeslut i frågan från 2003. Det här rambeslutet förhandlades under det svenska ordförandeskapet.

Efter Lissabonfördragets ikraftträdande ersatte kommissionen det här förslaget till rambeslut med ett förslag till direktiv. Direktivet syftar till att motverka och bekämpa sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn, inklusive barnpornografi. Det är en högt prioriterad fråga för Sverige.

Förslaget är komplicerat och delvis kontroversiellt. Ordförandeskapet vill nu presentera de straffrättsliga artiklarna i direktivet för rådet. Ambitionen är att rådet ska anta en allmän inriktning i de här delarna, det vill säga artiklarna 1–9 och artiklarna 11–13.

Dessa artiklar innehåller tydligare och mer ändamålsenliga straffbestämmelser än tidigare och syftar till att skapa minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder för sexuell exploatering av barn.

Förslaget innebär bland annat en utvidgad kriminalisering av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och i viss mån även barnpornografi. Det innebär höjda straff på EU-nivå och en särskild reglering av försvårande omständigheter.

När EU kommer överens om straffskalor för olika brott bestäms vad som ska vara det lägsta maximistraffet. Man bestämmer alltså en nivå på det strängare straffet som man inte får underskrida. I det nu aktuella förslaget anges ett lägsta maximistraff på tio års fängelse för de allvarligaste fallen av sexuella övergrepp och sexuell exploatering. I det nuvarande rambeslutet föreskriver man fem till tio års fängelse.

Det finns också en bestämmelse om att medlemsstaterna ska se till att det finns möjlighet att i vissa fall avstå från att åtala eller straffa barn som är offer för sexuell exploatering. Det kan till exempel vara fråga om ett barn som har blivit tvingat till prostitution, och då ska det finnas en möjlighet att avstå från att döma barnet för detta.

Den här bestämmelsen saknar relevans i Sverige, eftersom det inte är straffbelagt att sälja sexuella tjänster eller posera i pornografiska sammanhang, men det är ändå ett viktigt påpekande som man gör.

De förfaranden som omfattas av artiklarna är enligt en preliminär bedömning redan straffbelagda enligt svensk rätt. Det handlar främst om

2009/10:54

1 oktober

brottsbalkens bestämmelser om sexualbrott och barnpornografibrott. Svensk lagstiftning uppfyller också artiklarnas krav på straffnivåer, så det innebär inga förändringar för oss.

Förhandlingsarbetet i övriga delar, som bland annat gäller frågor om skydd och stöd till brottsoffer och blockering av webbsidor, förväntas fortsätta under hösten och eventuellt också under Ungerns ordförandeskap i EU. Därefter kommer behandlingen i Europaparlamentet.

Från svensk sida tycker vi att det är positivt att arbetet med detta direktiv går framåt. Kampen mot sexuella övergrepp och sexuell exploatering av barn är en viktig fråga. Sverige ställer sig bakom förhandlingsresultatet och stöder ordförandeskapets arbete att nå en allmän inriktning av de här frågorna.

Anf. 11 CARINA OHLSSON (s):

Fru ordförande! Tack för den här redogörelsen! Jag tycker att det är oerhört bra att den svenska ståndpunkten, som vi kan se här, är att det ska vara en högt prioriterad fråga. Det europeiska samarbetet är naturligtvis också av stor betydelse, eftersom vi kan få med oss andra länder och också ha ett samarbete, eftersom vi har människohandel och samma webbtjänster. Det handlar alltså om att man säljer den typen av tjänster via nätet.

Då har jag en fråga som tangerar detta. Den kommer inte direkt att komma upp här, naturligtvis, men jag undrar ändå. Europarådet har också en konvention. Den har Sverige undertecknat men inte ratificerat. Är det också på gång? Europarådet kommer ju att starta ett stort kampanjarbete i november som ska pågå under tre år. Då skulle det vara bra att kunna säga att Sverige också kommer att ratificera den här konventionen, för då ger det än större tyngd till alla Europas länder, inte enbart EU-länderna.

Anf. 12 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Jag tänkte lämna över frågan till rättssakkunniga Maria Hölcke som kan ge oss information om var frågan ligger nu.

Anf. 13 Rättssakkunniga MARIA HÖLCKE:

Det har legat i Sexualbrottsutredningens uppdrag att se över frågan om Europarådets konvention när det gäller bekämpande av sexuella övergrepp mot barn med mera. Sexualbrottsutredningen kommer att lämna sitt betänkande under oktober månad. Senaste datum för det är den 29 oktober, så deras bedömning i den frågan kommer snart att komma in. Därefter kommer det att remissbehandlas och beredas på vanligt sätt.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Vill justitieministern kommentera det?

Anf. 15 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Nej, jag tycker att det var svar på frågan. Men vi arbetar med detta, och det är klart att vi inte i onödan vill ligga på efterkälken. Därför har frågan också beretts i laga ordning, så att vi får ett underlag i oktober. Det tycker jag är bra.

Anf. 16 CARINA OHLSSON (s):

Jag har ingen direkt följdfråga, men det gäller det som justitieministern sade. Det handlar alltså om att det inte tar för lång tid, även om man naturligtvis ska bereda och remissbehandla en utredning. Det kan ändå vara bra att försöka ta den frågan så snabbt som det bara är möjligt. Jag hoppas på det.

Anf. 17 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Framför allt är det viktigt, tycker jag, att man ser att frågorna ligger på två ställen och att man också har blicken, så att man håller ihop det hela. För vi har en mycket bestämd uppfattning om betydelsen av att arbeta på europeisk nivå med detta, och det försöker vi att hålla tag i.

Anf. 18 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Ja, det är en viktig fråga som ministern har varit med om att driva i EU. Och det känns viktigt att flera länder får en helt annan kunskap och lyfter upp de här viktiga frågorna om exploatering av barn.

Men min fråga handlar mer om det som ministern sade om prostitution och att barn inte ska straffas, om *det*, så att säga, blir en grundhållning, bara så att jag försäkrar mig om att Sverige inte kan påverkas av synsättet att prostitution ska straffbeläggas, utan att vi verkligen kan hålla vår lagstiftning skild från det synsättet.

Anf. 19 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Ja, jag utgår från att det inte är något problem. Också i diskussionen om människohandel, också på europeisk nivå, dyker den här problematiken upp. Jag tror att det finns en förhållandevis allmän insikt när det gäller barn som är utsatta eller människor som är utsatta för den här typen av kontroll, som människohandel och prostitution där man exploaterar barn. De tvingas ju till brottsliga handlingar mellan varven, och alla inser att det där inte är rimligt.

Sedan är man lite olika långt framme i lagstiftningen, men jag kan inte ens tänka mig att det skulle kunna påverka svensk lagstiftning. Tvärtom är det väl så att vi med våra erfarenheter har goda möjligheter att påverka. Mitt intryck från den stora konferens om människohandel som vi hade under det svenska ordförandeskapet är att det finns ett väldigt engagemang och ett tryck i den här frågan när det gäller att ändå se att de som är utnyttjade faktiskt är offer. Och det förefaller märkligt att straffa offer.

Här finns det mer att göra, men jag tycker att det är bra att man i det här förslaget, som kommer att diskuteras, har påtalat detta. Det ska bli intressant att se om det är någon som inte säger ja till den inriktningen i den delen. Jag skulle bli väldigt förvånad, ska jag säga.

Anf. 20 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Det kan ju bli en positiv bild i sådana fall, att vi snarare får in synen att man inte straffar den som är prostituerad. Men jag hoppas att man håller gränsen tydlig. Många tycker att flickor som är 16, 17 och 18 år själva bör bestämma, men jag hoppas att man verkligen håller åldersgränsen på 18 år väldigt tydlig i lagförslaget.

Anf. 21 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Allting som kan göras för att bekämpa den här typen av brottslighet är bra. Det handlar naturligtvis om allt från det rent opinionsbildande, vilket är nödvändigt för att vi ska få en förändring, till det mer handfasta polisiära, som jag är rätt glad över att den svenska regeringen har drivit så pass hårt, så att vi är på väg någonstans.

Mina funderingar gäller – för det blir ett lackmuspapperstest här – ståndpunkterna hos de olika länderna, som lite grann sedan kan spegla hur man rent praktiskt kommer att prioritera det här arbetet.

Det vore intressant att få lite reflexioner kring de diskussioner som har förevarit inför detta rådsmöte, även om diskussionerna ska komma nu.

Det finns en del kontroversiella frågor, och det gäller naturligtvis att föra detta i hamn. Samtidigt tycker jag att man redan i detta läge måste börja titta på nästa steg därför att även om vi lyckas få i gång ett fungerande polisiärt samarbete som är effektivt inom unionen är det ingen lösning. Vi måste börja ta in detta arbete och föra det ytterligare ett steg framåt, framför allt mot det östra partnerskapet därför att problematiken i dag i stor utsträckning kommer från Moldavien, Ukraina och den typen av länder.

Det är möjligt att man lyfter in andra frågor vad gäller visumregleringar och annat. Men detta är första steget. Jag tycker att vi måste börja ta en diskussion med de länder som huvudsakligen har barn som exploateras i Europa. Barnpornografi och trafficking hör intimt ihop, och hela komplexet måste diskuteras.

En stor del av problematiken är naturligtvis korruptionen som gör att de kommersiella aktörerna i stor utsträckning klarar sig. Jag tror att vi måste föra det vidare i ett nästa steg i dessa diskussioner. Men det vore intressant att få höra hur diskussionerna går eftersom det ger en bild av hur intensivt arbetet kommer att föras.

Anf. 22 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Det finns i detta arbete en rad kontroversiella frågor som kommer i nästa steg. Samtidigt kan jag säga att när kommissionen föreslår blockering av hemsidor och så vidare och en del som är tveksamt om det är ett rimligt eller rätt verktyg är det ett uttryck för att det i alla fall finns en insikt om att problemet är allvarligt och att man måste göra mycket.

Vår erfarenhet under det svenska ordförandeskapet när vi jobbade mycket med dessa frågor var att det finns ett stort engagemang och en vilja att driva fram det hela.

Det som jag tror är viktigt är att man steg för steg får på plats så att säga grunddragen. Vad är straffbelagt och inte? Vad har man för maxstraff? Hur allvarligt ser man på dessa frågor?

Det handlar också om det som Désirée Pethrus Engström lyfter fram, nämligen om att säkra synen på barn och att väldigt unga faktiskt har rätt att bli betraktade som barn och inte någonting annat. Det finns en del sådana grundslag som vi måste arbeta med.

Det finns naturligtvis en tendens att upprördheten runt om i Europa kring det som man får rapporter om leder till att beslutsfattandet kan hamna helt snett också i fråga om åtgärderna. Men jag tvekar inte att säga att det finns ett stort engagemang.

Sedan ska man ha klart för sig att detta är en av de mest vinstgivande verksamheterna som ligger bakom mycket av övergrepp och utnyttjande av barn, även lite större barn, för sexuella ändamål. Det är en av den organiserade kriminalitetens bästa födkrokar. Det ställer det hela i ett alldeles särskilt ljus och kräver mycket av organiserat samarbete och en fokusering på att också kapa vinster och arbeta gemensamt med olika ärenden.

Vi kommer att få återkomma till detta i ganska många vändor eftersom det måste tas stegvis. Det som vi ska göra på detta möte är att försöka samla oss kring synen på straffen för dessa brott. Där tycker jag att kommissionens förslag ligger bra till och hoppas att man kan enas om det. Då har man betat av den delen. Sedan får vi ta nästa delsektion av ett ganska omfattande förslag för att jobba med dessa frågor.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Då går vi till beslut. Detta är en riktlinjedebatt, och det ska antas en politisk överenskommelse.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 8 om information angående förslag till direktiv om rätten till information i brottmål. Det är en del i kedjan i straffprocessuella rättigheter.

Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Vi har diskuterat denna fråga många gånger i EU-nämnden. Arbetet med processuella rättigheter i brottmål drogs i gång under det svenska ordförandeskapet, för en andra gång kanske jag ska tillägga.

Det första steget enligt den färdplan som nu finns är ett direktiv om rätten till tolkning och översättning i brottmål. Det kommer formellt att antas som en A-punkt vid nästa RIF-råd. Vi är mycket nöjda med detta resultat.

Kommissionen har nu lagt fram den andra åtgärden i färdplanen. Det är ett förslag till direktiv om misstänkta och tilltalades rätt till information i straffrättsliga förfaranden. Kommissionen kommer att informera om förslaget vid RIF-rådet i nästa vecka. Det handlar framför allt om att den som är misstänkt eller tilltalad i brottmål ska ha rätt till information om sina rättigheter och om anklagelser.

Det är glädjande att kommissionen följer färdplanen och att man lade fram detta förslag direkt efter överenskommelse om det första steget. Det har funnits farhågor om att det skulle vara svårt att komma i gång med detta eftersom EU vid tidigare tillfällen inte har klarat av att hantera denna fråga.

Nu är det viktigt att hålla tempo i frågan och att vi kan dra nytta av de framgångar som vi har haft hittills. Vi ser mycket positivt på att man nu kommer med steg två i den lista på frågor som måste på plats för att vi ska kunna säkra de processuella rättigheterna i brottmål.

Anf. 25 JOHAN LINANDER (c):

Jag måste konstatera att det är positivt att arbetet med de processuella rättigheterna går framåt. Samtidigt är det tråkigt att konstatera att det ska behövas ett direktiv för sådana självklarheter och att det inte är självklart

i alla EU:s 27 medlemsstater. Men tyvärr vet vi att det inte är riktigt så. Därför behövs detta direktiv, och det är ett positivt steg framåt.

Anf. 26 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Jag ska bara instämma i det som Johan Linander säger. Jag tror att vi alla känner det. Ibland undrar man om detta verkligen ska vara nödvändigt. Men verkligheten är sådan att dessa grundläggande rättigheter som vi tycker borde finnas och vara självklara inte fungerar. Då är det bra att vi har detta EU-samarbete och kan sätta grundläggande direktiv på plats som faktiskt kan ge medborgare den trygghet som de behöver känna när de kommer i kontakt med rättsväsendet. Men världen är inte alltid sådan som man vill tro att den är.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och konstaterar att riksdagen lär återkomma i frågan. Ansvarigt utskott är justitieutskottet, och fristen för subsidiaritetsprövning går ut den 27 oktober. Jag konstaterar att våra efterträdare som presidium kommer att få tag i hur vi anmäler i nämnden när det har gjorts subsidiaritetsprövningar och hur. Om det händer något anmärkningsvärt på den fronten lovar vi att tala om det redan nu. Men en praxis får utarbetas sedan eftersom detta är ganska nytt.

Vi går vidare till punkt 9 om initiativ till direktiv om den europeiska skyddsordern. Den frågan bör vara välbekant för nämndens ledamöter. Vi behandlade den senast den 30 maj, då med stöd för regeringens ståndpunkt. Justitieutskottet hade överläggningar i frågan den 9 mars med stöd för regeringens då angivna upplägg inför fortsatta förhandlingar. Nu förväntas information från ordförandeskapet efter att frågan är färdigförhandlad i rådet. Det handlar nu egentligen om förhandlingarna med Europaparlamentet, om jag är korrekt informerad.

Anf. 28 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Spanien, Sverige och Belgien har tillsammans med nio andra medlemsländer lagt fram ett förslag till direktiv om en europeisk skyddsorder. Det syftar till att förbättra skyddet för brottsoffer och personer som utsätts för hot, i praktiken ofta kvinnor som lever under hot från en tidigare partner. Hotade personer ska kunna flytta till en annan medlemsstat utan att förlora rätten till ett besöksförbud eller annan skyddsåtgärd.

Vid rådsmötet den 4 juni i år nådde man en överenskommelse om innehållet i direktivet, och nu pågår förhandlingar med Europaparlamentet. Den fråga som har fått störst utrymme under förhandlingarna är tillämpningsområdet. Kommissionen och ett antal medlemsstater menar att den åberopade rättsliga grunden i fördraget kräver att direktivets tillämpningsområde begränsas till straffrättsliga förfaranden. Rådets rättstjänst menar dock att den rättsliga grunden ger stöd för ett bredare tillämpningsområde där även civilrättsliga och andra förfaranden omfattas.

Det textförslag som överlämnades till Europaparlamentet innehåller också det breda tillämpningsområdet, vilket Sverige och många medlemsstater stöder.

Förslaget behandlades gemensamt av LIBE- och FEMM-utskotten i parlamentet. Utskotten höll en vägledande omröstning den 29 september för att fastställa mandat för förhandlingarna med rådet. Vid rådsmötet

Anf. 29 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Detta är en mycket viktig och bra reform som man nu diskuterar. Jag undrar om man, när man har diskuterat tillämpningsområdet, har funderat på kostnaderna för detta? Den kvinna som lämnar ett land och kommer till ett nytt land kanske inte får jobb där och inte kan försörja sig. Är det den sändande staten som står för kostnaderna eller är det den mottagande staten? I Sverige har vi principen att det är den kommun som tar emot som också står för kostnaderna.

Jag tog upp detta i går i justitieutskottet och blev lovad ett svar. Jag undrar om svaret finns i dag?

Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Vår chefsförhandlare Lars Werkström är beredd att ge svar i dag.

Anf. 31 Internationale chefsförhandlaren LARS WERKSTRÖM:

Det kommer också ett skriftligt svar till justitieutskottet.

Svaret är att systemet på europeisk nivå ser ut som i Sverige. Om det blir aktuellt att vidta några konkreta åtgärder i den verkställande staten där skyddspersonen befinner sig är det den staten som får stå för dessa kostnader utan att detta regleras i själva instrumentet. Det faller tillbaka på allmänna principer som tillämpas i rättsligt samarbete.

En av grundorsakerna till att man inte specifikt har velat reglera kostnadsansvaret i instrumentet, liksom man inte har gjort det i andra samarbetsinstrument, är att det finns en risk att man då använder kostnadsaspekten som en förtäckt vägransgrund, alltså att man vägrar att hjälpa till om man inte får täckning för sina kostnader. Vi har sett sådana tendenser i förhandlingarna ibland, och det vill man till varje pris undvika.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i denna fråga och går vidare till punkt 10 om förslag till förordning om genomförande av fördjupat samarbete om tillämplig lag för äktenskapsskillnad.

Jag är inte jurist, men vi minns i sak att en enig EU-nämnd egentligen var emot själva frågan. Men nu pågår just detta genomförande av det fördjupade samarbetet. Civilutskottet hade överläggningar om bemyndigande till fördjupat samarbete den 18 maj och var då överens om att stödja regeringens ståndpunkt.

Frågan behandlades senast i nämnden den 28 maj, även då med stöd för regeringens ståndpunkt. Ansvarigt utskott är fortfarande civilutskottet, och ansvarig minister är justitieministern.

Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Jag informerade i nämnden i maj i år om förslaget till rådsbeslut som tillåter fördjupat samarbete i fråga om vilket lands lag som ska tillämpas i skilsmässomål och om förslaget till förordning om genomförande av det fördjupade samarbetet.

Sedan dess har Europaparlamentet, som sades, godkänt förslaget om tillåtande av fördjupat samarbete. I juli beslutade rådet att tillåta det.

Som ni känner till deltar Sverige inte i det fördjupade samarbetet.

På rådsmötet i juni träffades en principöverenskommelse om innehållet i förordningen om det fördjupade samarbetet, och förhandlingar om innehållet pågår.

Sverige deltar i förhandlingarna men får, liksom övriga som inte deltar i samarbetet, inte vara med och fatta beslut.

Vår utgångspunkt är att bevaka att innehållet inte kommer att påverka dem som inte deltar.

Vid rådsmötet nästa vecka ska ordförandeskapet ge en lägesrapport om dessa förhandlingar.

Anf. 34 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag ska göra två konstateranden. Det ena är att vi är eniga om denna fråga i riksdagen, vilket är roligt och bra. Det andra är att vi, i slutförhandlingarna av fördraget, egentligen inte gillade att man skulle kunna göra sådana avsteg.

Jag utgår från att statsrådet inte riktigt kan svara på frågan. Men frågan är vad konsekvenserna blir av att man har sådana samarbeten. Det kan ske på en lång rad områden. Vad blir konsekvenserna på lång sikt av att en del länder går vid sidan om? Det tycker jag att man kanske måste ha en djupare diskussion om än vad man kan ha i detta sammanhang. Det var det ena.

Det andra är egentligen att jag fullföljer min fråga från återrapporten: Kommer justitieministern att göra något inlägg i detta för att markera den svenska ståndpunkten?

Anf. 35 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Det enklaste är att ta den sista frågan först. Beroende på hur redovisningen ser ut kommer jag naturligtvis att delta i diskussionen. Jag har inte varit tyst i diskussionen någon gång när jag har varit närvarande, för jag tycker att den är oerhört central.

När det gäller den långsiktiga frågan om fördjupade samarbeten är vår inställning att man så långt som möjligt ska vara överens och fatta beslut på det sättet. Men i vissa frågor kan det naturligtvis mellan två eller flera länder finnas ett gemensamt intresse av att göra någon speciallösning. Jag tror att det är bra att man kan göra det. Europa är stort. Det kan finnas förutsättningar. Men det ska undvikas så långt som möjligt, för det urgröper lätt det hela.

Samtidigt måste det vara så att om man har en bestämd uppfattning i en princip- och värderingsfråga, som ju Sverige hade i det här läget, blockerar vi möjligheten att komma fram i ett beslut. Det tycker jag också är en rättighet som man måste ha. Man kan inte ge sig i vissa frågor. Då blir det så för ett och annat land som kan se att de har ett stort behov och intresse av detta att de också gör någonting. Det är svårt att förneka och förhindra det hela.

Vi meddelade på ett ganska tidigt stadium att om någon annan vill hålla på med detta är det okej för oss, och vi redovisade skälen till det. Jag noterar att det tog lång tid för dem som tyckte att man skulle göra någonting på området att få ihop tillräckligt många länder som ville vara

med. Det går sakta. I någon mening tror jag alltså att vi har påverkat diskussionen i en stor del av Europa genom att lyfta fram de kritiska synpunkter som vi har på den här typen av förfarande.

Visst måste man alltid föra en fördjupad diskussion. Men vi är generellt restriktiva med den här typen av sidosamarbeten, för poängen är att man gör lika för alla.

Anf. 36 BÖRJE VESTLUND (s):

Min följdfråga gällde inte vad vi har för principiella uppfattningar. Där är vi överens.

Men vad kan det här få för konsekvenser? Jag inser att detta nästan är ett föremål för ett seminarium snarare än samråd i EU-nämnden. Men kan man säga någonting om vad det kan få för konsekvenser för det europeiska samarbetet på lång sikt när man gör den här typen av samarbeten?

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Det är en bra fråga. Vad säger justitieministern?

Anf. 38 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Det enkla svaret är att parallella rättssystem aldrig är bra. Man bör arbeta emot dem. Det är grundinställningen.

Jag ser fram emot intressanta seminarier i dessa svåra frågor. I det här läget tycker jag ändå att vi har haft ganska bra på fötterna för det vi har gjort. Vi har varit helt överens i sakfrågan.

Anf. 39 ANTI AVSAN (m):

Det viktiga är att Sverige inte blir påverkat av innehållet i det samarbete som sker mellan vissa länder. Jag håller med om bedömningen att det snarast blir ett seminarium om man skulle tala om detta.

Det är ju en avvägningsfråga. Ska man begränsa andra länders möjligheter att gå vidare? Det är alltid bäst med ett enkelt och sammanhållet system också på Europeanivå när det gäller rättsliga regleringar. Men det finns kanske andra områden där andra stater tycker att det är angeläget att i organiserad form gå vidare inom ramen för Europasamarbetet, men där andra vill stå utanför.

Jag tror att en av styrkorna också på sikt i Europasamarbetet är att reglera viktiga frågor. Det finns säkert olika uppfattningar om vad som är viktigt och inte viktigt. Det här är ett typexempel på en sådan fråga, tror jag.

Det är viktigt av olika skäl. Vi anser att det är viktigt att vi kan behålla vår nationella reglering medan andra anser att det är viktigare att reglera det på Europeanivå. Det är den konflikten som egentligen har tagit sig uttryck i att det är vissa länder som går vidare. Det är alltså svårt att kategoriskt säga om det är rätt eller fel.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till den icke-lagstiftande verksamheten och punkt 12 om SIS II. I denna fråga informerades EU-nämnden senast den 28 maj. Dess-

förrinnan hade vi frågan den 16 april, och då fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Nu förväntas diskussion om budgetberäkning, planering och bekräftelse av budgetberäkningen. Justitieministern får gärna kommentera det sista – särskilt rättsligt eftersom vi är lite ovana vid detta förfarande.

Anf. 41 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Ni känner som sagt till frågan om SIS II väl. Jag ska därför fatta mig kort.

RIF-rådet antog i april rådsslutsatser om SIS II som innebär att utvecklingen av den hittillsvarande tekniska lösningen får fortsätta. Dessutom gavs en uppmaning till kommissionen att presentera en bindande planering och budget för de resterande delarna av projektet till rådets möte i juni.

Kommissionen kunde dock inte göra en presentation i juni eftersom den först var tvungen att förhandla med sin huvudleverantör. Nu har man gjort detta, och kommer nästa vecka att presentera en tids- och budgetplan för rådet.

I stort sett innebär planen att SIS II kommer att stå färdigt i mars 2013. Utöver förseningen ökar kostnaderna för systemet med ca 12 miljoner euro jämfört med tidigare beräkningar. Den huvudsakliga anledningen till kostnadsökningen är att användningen av SIS har varit mycket högre än förväntat i medlemsstaterna och att systemet därför måste dimensioneras för att hantera större datamängder än vad man tänkte sig från början.

Värt att nämna är att kostnadsökningen inte ska påverka medlemsstaterna direkt utan ryms inom kommissionens flerårsbudget för stora IT-system.

Trots ytterligare förseningar och fördyringar är planeringen, såvitt kan bedömas av vår expertis, den här gången mer robust och mer trovärdig än tidigare. Vi har därför anledning att tro att det faktiskt kommer att hålla. Eftersom SIS II har bedömts vara ett viktigt projekt har vi för avsikt att godkänna kommissionens planering.

Anf. 42 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Jag har bara en kort kommentar. Vi har ju noterat att även Hallandsåsen slutligen har fått en lösning, så det lär väl även kunna hända med det här systemet.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Vi ska fatta beslut om regeringens ståndpunkt i förhållande till detta. Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 13 om meddelande om viktiga framsteg och kommande utmaningar för EU-strategin för terrorismbekämpning. Frågan är rent tekniskt ny, men den stora frågan är naturligtvis inte alls ny. Vi hade till exempel en diskussion om det som jag har noterat som allmän terrorism den 28 maj. Men just detta meddelande föredras av kommissionen för första gången nu på rådet, om jag är korrekt informerad.

Anf. 44 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Det är riktigt att kommissionen vid rådsmötet kommer att informera om sitt meddelande med en samlad bild av de åtgärder som redan har vidtagits inom EU för att bekämpa terrorism. Kommissionen pekade i meddelandet också på några områden som EU kan arbeta med i framtiden för att på ett bra sätt bidra till att minska hotet från terrorismen.

Bakgrunden till meddelandet är bland annat att Europaparlamentet har efterfrågat en samlad redogörelse av åtgärder på området. Det framgår också av kommissionens handlingsplan för implementeringen av Stockholmsprogrammet att man ska göra en sammanställning av det slaget.

Meddelandet innehåller inte några konkreta förslag till åtgärder. Om sådana presenteras får vi återkomma med information om vår inställning till det. Men vi välkomnar att kommissionen återkommande understryker att alla åtgärder som görs i kampen mot terrorism måste ske i enlighet med de mänskliga rättigheterna och de principer som kännetecknar en demokratisk rättsstat.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i det här skedet. Det finns säkert anledning att återkomma.

Punkt 14 är ett meddelande om informationshanteringen inom området med frihet, säkerhet och rättvisa. Den frågan är också ny eftersom meddelandet är nytt.

Anf. 46 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Även detta är en informationspunkt. Kommissionen vill med sitt meddelande bidra till en policydiskussion om informationshanteringen inom området för frihet, säkerhet och rättvisa. Meddelandet innehåller en beskrivning av nuläget när det gäller informationskanaler och system för det brottsbekämpande samarbetet mellan medlemsstater, hur det fungerar och till vilken nytta.

I meddelandet finns en ganska öppen kritik mot misslyckandena med det stora centrala SIS II-projektet samtidigt som man konstaterar att decentraliserade lösningar som det så kallade Prümsamarbetet inte heller verkar vara någon patentrösning.

Kommissionen beskriver ett antal principer som den vill arbeta efter när den utarbetar framtida förslag på området. Det handlar om att tillvarata grundläggande rättigheter som rätten till integritets- och uppgiftsskydd. Flera av principerna är hämtade direkt från den informationshanteringsstrategi som presenterades och antogs under vårt svenska ordförandeskap i EU.

Vi välkomnar kommissionens meddelande. Sverige stöder aktivt det fortsatta arbetet, som ska leda till överväganden de närmaste åren om det man kallar en europeisk informationsutbytesmodell. Jag tror att det är helt nödvändigt att få en övergripande helhetssyn över frågorna. Det är den ansatsen som kommissionens meddelande syftar till.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Vi går vidare till punkt 15 om insamling av behandling av PNR-uppgifter. Också här är det så att meddelandet är

nytt även om frågan är välbekant. Detta meddelande förväntas alltså presenteras nu.

Anf. 48 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru ordförande! Kommissionen har aviserat att den i år ska presentera nya förslag om översändande av uppgifter om flygpassagerare – det som kallas för PNR-uppgifter.

Förslagen ska gälla behandlingen av PNR-uppgifter både vad gäller inom EU och översändande utanför EU. För närvarande finns det inget lagförslag om behandlingen av PNR-uppgifter inom EU. Det gamla förslaget drogs tillbaka i och med att Lissabonfördraget trädde i kraft.

Det är bra att kommissionen även här tar ett helhetsgrepp i frågan. Det är också nödvändigt att kommissionen presenterar en genomgripande analys. Rådet måste noggrant väga de fördelar och nackdelar som finns innan det fattar beslut.

Sverige kommer fortsatt att bevaka frågan om PNR-uppgifter för att uppnå skydd för den personliga integriteten och en väl avvägd brottsbekämpning. Vid detta ministerråd kan vi förvänta oss en kort presentation av kommissionens övergripande strategi för översändande av PNR-uppgifter för länder utanför EU. Ordförandeskapet kommer att ge sin syn på de kommande förhandlingarna. Vi får återkomma i frågan när förhandlingarna inleds och vi har mer konkreta förslag att diskutera.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 16, Den rättsliga dimensionen av kampen mot terrorism. Även denna fråga är rent tekniskt ny.

Anf. 50 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Rådets antiterrorismsamordnare har tagit fram ett antal rekommendationer som berör rättsliga aspekter av kampen mot terrorism, och överlämnat den rapporten till rådet.

Ordförandeskapet har meddelat att dagordningspunkten kommer att behandlas vid ministrarnas lunch i anslutning till RIF-rådet den 8 oktober. Då kommer antiterrorismkoordinatören att presentera sina rekommendationer för arbetet. Diskussioner om dessa kommer sedan att föras på tjänstemannanivå i rådsstrukturen. Det är så mycket vi vet i dag.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till den gemensamma kommittén i anslutning till rådets möte, där SIS II-frågan berör justitieministern. Den är i princip identisk med den SIS II-fråga som vi nyss omnämnde. Men det är här det också ska vara debatt i frågan. Om ingen har något mer att säga om detta finner jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt även här.

Då återstår bara de övriga frågorna. Finns det någon sådan som justitieministern vill kommentera?

Anf. 52 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

En övrig fråga som jag gärna vill ta upp medan vi fortfarande har möte är att jag verkligen har uppskattat samarbetet med EU-nämnden under de här fyra åren. Jag tror att detta är det sista mötet i den här konstellationen.

Det finns anledning att säga att jag tycker att det har varit bra diskussioner och ett engagemang i de här frågorna som jag uppskattar, eftersom de är komplicerade.

Jag vill också från departementets tjänstemän säga att vi har ett bra samarbete med kansliet. Det är viktigt, för som ni märker är det inte minst i det här ämnet men också i andra EU-frågor ibland snabba puckar, sena informationer och nya handlingar stup i kvarten. Jag tycker att kansliet tillsammans med tjänstemännen på Justitiedepartementet sköter detta efter bästa förmåga. Det är inte alltid enkelt.

Jag har verkligen uppskattat samarbetet och hoppas naturligtvis att vi kommer att ses i fortsättningen också. Men om det vet väl varken ni eller jag så mycket just i dagarna.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Då tar jag på mig att säga tack detsamma å hela nämndens och kansliets vägnar. Det är faktiskt inte riktigt sista gången. Även nästa fredag är det den nämnd som valdes av den förra riksdagen som sammanträder, då minus flera av ledamöterna här vid bordet. De som inte är riksdagsledamöter i den nya riksdagen är inte med nästa fredag.

Vi ses igen i nästan den här konstellationen nästa fredag också, dock utan justitieministern.

Anf. 54 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

För de ledamöter som lämnar vill jag då bara lägga till att det finns ett viktigt uppdrag som kvarstår även om man lämnar riksdagen, nämligen att fortsätta engagemanget i Europafrågorna.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Stort tack till justitieministern, särskilt för det sista!

2 § Rättsliga och inrikes frågor

Statsrådet Tobias Billström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 3–4 juni 2010

Återrapport från informellt ministermöte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 14–16 juli 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 oktober 2010

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar migrationsminister Tobias Billström med medarbetare välkomna. Vi börjar med återrapporterna. Rapporter är utsända.

Anf. 57 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Det är trevligt att vara här detta mandatperiodens sista sammanträde, i alla fall som jag medverkar vid.

Så till återrapporten från RIF-rådet i Luxemburg den 3–4 juni. Vid det sista mötet under spanskt ordförandeskap antog RIF-rådet slutsatser både i frågan om ensamkommande barn och i uppföljning till den europeiska pakten för invandring och asyl. I diskussionerna framhöll vi från svensk sida målsättningarna i Stockholmsprogrammet, och vi underströk vikten av att samtliga medlemsstater lever upp till den gemensamma lagstiftningen.

Det informella ministermötet i RIF-kretsen den 14–16 juli avhölls i Bryssel. Vid detta informella möte som var startskottet på det belgiska ordförandeskapet diskuterade vi på temat ”Hur nå ett gemensamt europeiskt asylsystem till 2012?”

Vi enades om att vi för att kunna bryta det dödläge som uppstått på asylområdet först och främst ska gå vidare och intensifiera arbetet med direktivet om varaktigt bosatta, Dublin- och Eurodacförordningarna samt skyddsgrundsdirektivet inom ramen för det tidigare så kallade asylpaketet.

Jag återkommer strax med mer information i den här frågan som också står på dagordningen för det formella rådsmötet den 7 oktober.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporterna till handlingarna Jag vill anmäla att socialförsäkringsutskottet i går informerades av migrationsministern i sina frågor på agendan samt hade överläggning i två punkter. Dem nämner jag när vi kommer dit.

Först frågar jag om det är några migrationsrelaterade A-punkter. Det är det. Är det någon som har några frågor om dem får man ställa dem nu. Jag finner inte så.

Då är vi på punkt 3, information och föredragning om förslag till direktiv om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern överföring av personal. Det här är ett förslag till lagstiftningsärende, och där är det så att socialförsäkringsutskottet har gjort två saker – dels den 10 augusti en subsidiaritetsprövning om detta, och den hade de utan några invändningar mot subsidiariteten, dels i går den 30 september överläggningar i SfU i den här frågan, och då fanns det

stöd för regeringens ståndpunkt. På rådet nästa vecka förväntas information.

Jag ber migrationsministern berätta det han vill om det. Jag vädjar till samtliga att hålla sig till det som är nytt eller förhandlingstaktiskt relevant, eftersom det var överläggningar i går.

Anf. 59 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Jag hade tänkt att ta både förslaget till inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern överföring av personal och villkoret för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning i ett sammanhang, om det går för sig.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Då vill jag i så fall först anmäla ett par saker till punkt 4. Där har det nämligen också varit överläggningar i socialförsäkringsutskottet i går med stöd för regeringens ståndpunkt och en subsidiaritetsprövning den 10 augusti utan invändningar mot subsidiariteten.

I fråga 4 däremot har både Tjeckien och Österrike hört av sig och haft invändningar ur subsidiaritetsynpunkt, vilket nämndens ledamöter bör känna till.

Anf. 61 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Vid mötet i nästa vecka ska kommissionen till att börja med presentera de två nya direktivförslagen om säsongsarbetare respektive företagsintern förflyttning av personal. Direktivförslagen som lades fram av kommissionen den 15 juli är ett led i skapandet av en EU-gemensam politik för laglig invandring i enlighet med kommissionens strategiska plan för laglig migration och Stockholmsprogrammet.

Om vi börjar med direktivförslaget om företagsintern förflyttning av personal syftar det till att underlätta sådan förflyttning av kompetens, både till och inom EU, för att därigenom stärka EU:s konkurrenskraft och ekonomi. Genom förslaget införs en rättslig ram med bland annat gemensamma villkor för inresa till EU för företagsinternt förflyttade personer.

Förslaget innehåller även bestämmelser om arbets- och anställningsvillkor, rörlighet mellan medlemsstaterna under tiden för förflyttningen, likabehandling avseende sociala och ekonomiska rättigheter samt möjlighet för familjemedlemmar att flytta med.

Direktivförslaget om säsongsarbetare syftar till att skapa flexibla regler för att underlätta tillfällig migration av säsongsarbetare och täcka behovet av arbetskraft inom vissa branscher. Ett särskilt förfarande föreslås att införas för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare som ansöker om att få vistas inom EU som säsongsanställda.

Direktivförslaget innehåller även bestämmelser om att säsongsarbetaren ska garanteras vissa arbets- och anställningsvillkor enligt nationella regler och/eller kollektivavtal samt att dessa personer ska åtnjuta samma behandling som egna medborgare vad gäller vissa sociala och ekonomiska rättigheter. Direktivförslaget innebär att medlemsstaternas behov av säsongsarbetare fortsatt ska avgöras av medlemsstaterna själva.

2009/10:54

1 oktober

Direktiven är sektorsindelade, till skillnad från det svenska generella regelverket för arbetstillstånd, och det kan inte uteslutas att justeringar av gällande regler kan komma att krävas.

Förhandlingar om de här båda direktivförslagen har nyligen inletts i Bryssel.

Anf. 62 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Vi diskuterade de här frågorna i går när vi hade överläggning i socialförsäkringsutskottet, och när det gäller fråga 3, om företagsintern överföring av personal, riktar sig det direktivet bara till högkvalificerad personal, exempelvis på chefs- och specialistnivå.

Vi socialdemokrater tycker att det borde vara mer generellt och gälla all personal, men vi hittade inte det i den svenska ståndpunkten. Även om det sedan fanns i en sammanfattning var vi väldigt nära en avvikande mening. Dock lät vi det vara eftersom det här är information, men jag vill bara till protokollet föra att vi väldigt noggsamt kommer att följa hur regeringen hanterar den här frågan.

Anf. 63 LARS LILJA (s):

När jag läser punkt 4 tänker jag naturligtvis på bärplockare. Jag undrar om det här kan innebära att vi ska slippa se dessa skandaler med utnyttjade bärplockare från tredjeland framöver.

Anf. 64 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Den här frågan får man dela i lite olika delar om man ska förstå den. Först och främst handlar inte detta om bärplockarna, utan det här direktivet om säsongsarbetare berör bara den som är anställd i Sverige. Det är alltså två separata frågor.

Vi kommer säkert att ha anledning att diskutera bärplockarna i andra sammanhang, men det går inte att föra den diskussionen inom ramen för just det här direktivet, för det är två helt olika frågor.

Anf. 65 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Jag fick ingen kommentar kring det här med högkvalificerad arbetskraft eller inte, men jag antar att regeringen fortfarande tycker som Socialdemokraterna, och det är bra.

Även om det här med säsongsarbetarna inte gäller specifikt bärplockarna är det ändå en bransch där det finns stora brister, och jag hoppas verkligen att man kommer till rätta med dem och genom de här direktiven försöker minska de tragedier som vi faktiskt ser när det gäller detta.

Anf. 66 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Först och främst vill jag i så fall påpeka att regeringens ståndpunkt i den här frågan är välkänd eftersom vi ju 2008 förde fram och tog ett beslut i Sveriges riksdag om ett nytt regelverk när det gäller arbetskraftsinvandring som förmodligen är inte bara Europas utan en i någon mening världens öppnaste när det gäller möjligheterna att komma hit för människor av alla kategorier. Det gäller alltså inte bara högkvalificerad personal. Att regeringen, både i ord och i handling, har visat var vi står någons i den här frågan tycker jag är ganska tydligt.

Däremot befinner vi oss nu i en förhandlingssituation, och i Europeiska unionen måste man vara medveten om att det är inte alla länder som tycker som vi. Det är heller inte alla länder som har uppfattningen att man ska utforma systemen enligt generella principer, vilket ju vi i Sverige traditionellt sett gör. Det tycker jag också att man måste minnas i den här situationen. Regeringens ståndpunkt är dock tämligen klar.

När det sedan avslutningsvis gäller bärplockarna är det inte bara en migrationspolitisk fråga utan i någon mening faktiskt också en polisiär fråga, tycker jag. Det måste man hålla i minnet.

Anf. 67 MIKAEL CEDERBRATT (m):

Det finns en tendens till sektorisering inom EU, vilket ju gör att lagstiftningen på sikt kommer att bli mer och mer svåröverskådlig för den enskilde. Detta står i bjärt kontrast till den svenska regeringens hållning med en generell lagstiftning.

Samtidigt står det att man får titta på om det kan bli en viss påverkan på svensk lagstiftning, så min fråga blir egentligen: Hur går strömningarna i Europa? Vinner vi med den generella synen mer och mer mark, eller är vi på väg att lite då och då anpassa vår lagstiftning så att den blir mer sektoriserad?

Anf. 68 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Nu ska ju det här direktivförslaget förhandlas, och vårt ställningstagande och våra ingångsvärden i den diskussionen är som sagt väl kända. Jag upprepar dem gärna här i nämnden, och jag kommer att upprepa dem många gånger senare också, för jag tycker att det är viktigt att understryka var regeringen står i den här frågan och också var Alliansen som helhet står i denna fråga.

Men i en förhandlingssituation måste man vara beredd att både ge och ta. Som jag sade är det ingen hemlighet att våra generella principer i det här avseendet inte alltid är samma principer som företräds av andra medlemsstater i unionen, där man arbetar mycket mer sektorsindelad och ibland har en tendens, vilket vi tycker är problematiskt, att lägga väl mycket tyngdpunkt på just högkvalificerad arbetskraft – kanske för att det är lättare att mäta deras kompetens och i vissa länders ögon lättare att utforma regelverk för dem. Det tycker inte vi.

Anf. 69 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Tack för föredragningen! Det här med säsongsanställningar skapar många frågetecken kring hur vi ser på personer som kommer framför allt från tredjeland till Sverige och arbetar, och det är precis som migrationsministern säger: Ibland kan man undra över lagligheten. Vad har hänt när man har skrivit på och fått avtal på att man ska ha kollektivavtal men sedan inte får ut de här pengarna?

Det behövs uppenbarligen någonting mera för att vi ska få det här att fungera effektivt. Dessa problem kommer väl att finnas kvar inom hela EU, kan jag tänka mig. Den delen är alltså viktig.

Den andra frågan som finns med är att man ska ha samma sociala och ekonomiska rättigheter som de egna medborgarna och lite grann vad det kommer att innebära.

Sedan står det att säsongsarbetare ska avgöras av medlemsstaterna själva. Det är lite som det system vi hade förut, där vi via Arbetsförmedlingen talade om exakt vilka som skulle få komma hit. Är detta ett annat tankesätt enligt vårt nya tankesätt?

Anf. 70 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

På den sista frågan kan jag svara att det har med Lissabonfördragets utformning att göra. I fördraget står det nämligen att medlemsstaterna själva får avgöra hur många människor de vill ska få komma. Det är alltså anledningen till att direktivförslaget är skrivet på det vis det är.

När det gäller säsongsarbete rent generellt vill jag gå tillbaka till det jag sade tidigare i mitt svar till oppositionen, det vill säga att vi måste hålla isär denna diskussion och diskussionen om det migrationspolitiska regelverket kring till exempel bärplockarna. Det blir helt fel annars. Det blir inte en relevant diskussion eftersom direktivet bara handlar om dem som de facto är anställda här på plats. Det handlar också om frågan vad man kan reglera i migrationslagstiftningen och vad som måste regleras på andra ställen, till exempel när det gäller arbetsrätten. Även om jag är migrations- och arbetsmarknadsminister är det inte riktigt vad vi ska diskutera här och nu. Det är nämligen en uppdelning av dessa frågor i EU i de olika direktiven.

Jag vill också gärna understryka en annan sak. Vi har kunnat läsa i medierna om folk som sticker med företagskassan och vägrar att betala ut lönerna. Oavsett vilka mått man väljer att mäta med är detta inte en migrationspolitisk eller migrationsteknisk fråga. Det är en polisiär fråga. Det måste man hålla i minnet. När folk begår ett sådant brott, vilket det är att vägra betala ut löner och sticka med företagskassan, är det en annan typ av problematik. Det kan nämligen förekomma även i Sverige i andra sammanhang.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i punkterna 3 och 4.

Vi går vidare till punkt 5, lägesrapport om det gemensamma Europeiska asylsystemet. Senast vi fick en lägesrapport i nämnden var den 27 november förra året. Dagen innan dess, den 26 november förra året, hade det ansvariga socialförsäkringsutskottet överläggningar i frågan med stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 72 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Det gemensamma europeiska asylsystemet återkommer alltså på dagordningen för kommande rådsmöte, och vi ska få en lägesrapport från det belgiska ordförandeskapet.

Som jag nämnde inledningsvis enades vi vid det informella mötet i juli om att i första hand koncentrera förhandlingarna i rådet på Dublin-förordningen och Eurodacförordningen samt skyddsgrundsdirektivet. Det fanns även en samsyn bland medlemsstaterna om att det behövs mer tid för att diskutera mottagandedirektivet och asylprocedurdirektivet. Ordförandeskapet föreslog också och fick stöd för att återuppta förhandlingarna om ändringar i direktivet om varaktigt bosatta. Det skulle innebära att tillämpningen av direktivet utvidgas till att även gälla personer som beviljats internationellt skydd enligt skyddsgrundsdirektivet.

Den 13–14 september höll ordförandeskapet en asylkonferens där diskussionerna fortsatte om bland annat praktiskt samarbete och hur man ska gå vidare med asylpaketet. Medlemsstaterna bekräftade vad som sagts vid det informella ministermötet, och ordförandeskapet sammanfattade konferensen med att det fortfarande kvarstår en hel del arbete för att ett gemensamt europeiskt asylsystem ska kunna uppnås. Vid konferensen deltog även representanter från Europaparlamentet som ställer sig bakom förslagen till förhandlingsupplägg men som samtidigt ville försäkra sig om att arbetet med mottagande och asylprocedurdirektiven skulle fortsätta.

Från svensk sida har vi framhållit vikten av att fortsätta arbetet för att nå målet om ett verkligt, gemensamt europeiskt asylsystem 2012. Det är viktigt att vi kommer framåt i förhandlingarna, och rent praktiskt ser vi fördelar med att i nuläget koncentrera oss på en del av förslagen. Därför har vi ställt oss bakom det belgiska ordförandeskapets förhandlingsupplägg.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen. Vi går vidare till en lägesrapport om VIS i den gemensamma kommittén.

Anf. 74 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Jag vill säga att detta är en kär gammal bekant som återkommer på möte efter möte.

Vid rådsmötet ska vi inom ramen för den gemensamma kommittén få en lägesrapport om viseringsinformationssystemet VIS. Som jag har berättat många gånger förut har driftsättningen av VIS vid flera tillfällen försenats. Förseningarna har berott dels på problem i det centrala systemet, dels på enskilda medlemsstaters fördröjning i de nationella förberedelserna. Enligt VIS-förordningen måste alla medlemsstater vara startklara samtidigt. Sverige ligger väl till med de nationella förberedelserna.

Kommissionären Cecilia Malmström informerade i mitten av september ansvariga EU-ministrar om att ett nytt startdatum för VIS nu är planerat. Detta datum är den 24 juni 2011. Från svensk sida kommer vi inom EU-samarbetet att verka för att undvika ytterligare förseningar så att driftsättningen av systemet kan ske under sommaren 2011.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Jag har lite på känn att vi kommer att återkomma till denna fråga framöver men tackar för informationen just i dag.

Detta var mig veterligen den sista Billströmska frågan. Är det något annat migrationsministern vill dela med oss innan vi skiljs åt?

Anf. 76 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Jag tycker att det är på sin plats att tacka nämnden så mycket för gott samarbete. Det gäller inte bara nämndens ledamöter och ersättare utan också kansliets personal.

Jag tycker från mitt håll att det har fungerat alldeles utmärkt under dessa fyra år. Det har varit trevligt att få komma hit och redogöra för regeringens ståndpunkter och få en avstämning. Jag tycker att det alltid

2009/10:54
1 oktober

har varit en bra, engagerad och initierad diskussion i EU-nämnden. Min uppfattning är också att arbetet mellan kansliet och departementet har fungerat friktionsfritt, vilket vi naturligtvis alltid strävar efter. Det underlättar riksdagens arbete. Så tack till er alla för era insatser!

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar migrationsministern och hans medarbetare så mycket för den här gången och den här mandatperioden.

Innehållsförteckning

2009/10:54

1 oktober

1 § Rättsliga och inrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 BÖRJE VESTLUND (s)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 10 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	3
Anf. 11 CARINA OHLSSON (s).....	4
Anf. 12 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	4
Anf. 13 Rättsakkunniga MARIA HÖLCKE	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 15 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	4
Anf. 16 CARINA OHLSSON (s).....	5
Anf. 17 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	5
Anf. 18 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	5
Anf. 19 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	5
Anf. 20 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	5
Anf. 21 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	6
Anf. 22 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	7
Anf. 25 JOHAN LINANDER (c).....	7
Anf. 26 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 28 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	8
Anf. 29 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	9
Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	9
Anf. 31 Internationelle chefsförhandlaren LARS WERKSTRÖM	9
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	9
Anf. 34 BÖRJE VESTLUND (s)	10
Anf. 35 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	10
Anf. 36 BÖRJE VESTLUND (s)	11
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 38 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	11
Anf. 39 ANTI AVSAN (m).....	11
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 41 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	12
Anf. 42 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	12
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 44 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	13
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 46 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	13
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	13

Anf. 48	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	14
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 50	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	14
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 52	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	15
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 54	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	15
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	15
2 §	Rättsliga och inrikes frågor	16
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 57	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	16
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 59	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	17
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 61	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	17
Anf. 62	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	18
Anf. 63	LARS LILJA (s)	18
Anf. 64	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	18
Anf. 65	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	18
Anf. 66	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	18
Anf. 67	MIKAEL CEDERBRATT (m)	19
Anf. 68	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	19
Anf. 69	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	19
Anf. 70	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	20
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 72	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	20
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 74	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	21
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 76	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	21
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	22